

sygn. akt IV K 205/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie IV Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSR Jakub Wiliński

Protokolant Joanna Marczyńska

w obecności prokuratora Barbary Januszewskiej-Daszuty

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2017 r., 9 listopada 2017 r., 11 stycznia 2018 r. i 1 marca 2018 r.

sprawy **A. K.** urodzonego (...) w S., syna M. i H. z domu M.,

oskarżonego o to, że:

1. w dniu 26.04.2013 r. w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 368,42 zł w ten sposób, że składając przedstawicielowi pokrzywdzonego Banku nieprawdziwe oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej i uzyskiwanych z tego tytułu dochodach zawarł umowę nr (...) na zakup żelazka marki P. wraz z przedłużeniem gwarancji w/w sprzętu, nie mając zamiaru spłaty zaciągniętego kredytu, czym działał na szkodę (...) S.A. we W.,

to jest o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

2. w dniu 24.04.2013 r. w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 1811,04 zł w ten sposób, że składając przedstawicielowi pokrzywdzonego Banku nieprawdziwe oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej i uzyskiwanych z tego tytułu dochodach zawarł umowę nr (...) na zakup laptopa marki T. wraz z pakietem startowym, nie mając zamiaru spłaty zaciągniętego kredytu, czym działał na szkodę (...) S.A. we W.,

to jest o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

I. uznaje A. K. za winnego tego, że:

- w dniu 24 kwietnia 2013 r. w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 1.811,04 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy kredytu nr (...) na zakup laptopa marki T. wraz z pakietem startowym, wprowadził przedstawiciela pokrzywdzonego Banku w błąd co do swej zdolności kredytowej poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o prowadzeniu działalności gospodarczej, w którym podał nieprawdziwe – zawyżone – informacje o uzyskiwaniu miesięcznego dochodu netto w kwocie 3.500 zł, czym działał na szkodę (...) S.A. we W., to jest czynu z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,
- w dniu 26 kwietnia 2013 r. w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 368,42 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy kredytu nr (...) na zakup żelazka marki P. wraz z przedłużeniem gwarancji, wprowadził przedstawiciela pokrzywdzonego Banku w błąd co do swej zdolności kredytowej poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o prowadzeniu działalności gospodarczej, w którym podał nieprawdziwe – zawyżone – informacje o uzyskiwaniu

miesięcznego dochodu netto w kwocie 3.500 zł, czym działał na szkodę (...) we W., to jest czynu z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

i za występki te przy przyjęciu, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 kk na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk oraz przy zastosowaniu art. 37a kk wymierza oskarżonemu grzywnę 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych określając wysokość stawki na 20 (dwadzieścia) złotych,

II. na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązuje oskarżonego do naprawienia szkód wyrządzonych popełnionymi przestępstwami – w części dotychczas nie naprawionej – poprzez zapłatę na rzecz (...) we W. kwoty 2.079 (dwóch tysięcy siedemdziesięciu dziewięciu) złotych i 46 (czterdziestu sześciu) groszy,

III. na podstawie § 17 ust. 2 pkt 3 oraz § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z dnia 18 października 2016 r.) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. W. kwotę 672 (sześciuset siedemdziesięciu dwóch) złotych plus podatek VAT,

IV. na podstawie art. 627 kpk i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach karnych zasądza od oskarżonego w całości na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym i opłatę karną w kwocie 300 (trzystu) złotych.

sygn. akt IV K 205/17

UZASADNIENIE

Oskarżony A. K. w roku 2013 prowadził zarejestrowaną działalność gospodarczą w zakresie usług ubezpieczeniowych. W tym czasie współpracował jako agent z A. (...) S.A. W ramach tej współpracy w 2013 roku sporządził jedną umowę ubezpieczenia, za którą otrzymał prowizję w wysokości 47,80 zł. Za rok 2013 wykazał w zeznaniu podatkowym przychód z tytułu swej działalności gospodarczej w kwocie 197,80 zł. Innych przychodów nie wykazał. Oskarżony nadto nieformalnie współpracował z innymi agentami ubezpieczeniowymi, za których wykonywał czynności ubezpieczeniowe. Z tego tytułu uzyskiwał od nich nieewidencjonowane dochody.

Dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego, k. 141-142,
- wydruk z CEIDG, k. 4,
- dokumentacja skarbowa, k. 127-128, 161,
- pisma A., k. 146, 147, 159, 160.

W dniu 24 kwietnia 2013 r. oskarżony przyszedł do sklepu (...) w S. przy ul. (...). Tam wyraził chęć nabycia w ramach zakupu na kredyt laptopa marki T. wraz z pakietem startowym. Wobec pracownika sklepu, który był też przedstawicielem banku (...) S.A., oświadczył że prowadzi działalność gospodarczą Doradztwo Ubezpieczeniowo Inwestycyjne, uzyskując z tego tytułu miesięczny dochód netto w kwocie 3.500 zł. Oskarżony oznajmił też, że jego miesięczne stałe wydatki to 300 zł. Przedstawione przez oskarżonego informacje pracownik sklepu przesłał do systemu elektronicznego (...) S.A., gdzie na ich podstawie program komputerowy pozytywnie ocenił zdolność kredytową oskarżonego. Wówczas pracownik sklepu wydrukował umowę kredytu nr (...), na kwotę 1.811,04 zł, na zakup wskazanego sprzętu. W formularzu umowy wpisane też były informacje oskarżonego o podanych przez niego źródłach dochodu. Oskarżony podpisał umowę wraz z zawartym tam oświadczeniem, że podane przez niego informacje na potrzeby badania zdolności kredytowej są kompletne i zgodne ze stanem faktycznym. Wówczas wydano oskarżonemu zakupiony przez niego sprzęt.

Następnie w 26 kwietnia 2013 r. oskarżony ponownie udał się do tego samego sklepu wyrażając chęć zakupu na kredyt żelazka marki P. wraz z przedłużeniem gwarancji. Podał te same dane dotyczące swych dochodów i wydatków.

Pracownik sklepu i przedstawiciel banku (...) S.A. powtórzył wówczas procedurę przesłania danych przestawionych przez oskarżonego do systemu bankowego, a następnie, po uzyskaniu pozytywnej oceny, wydrukował umowę kredytu nr (...) na kwotę 368,42 zł, na zakup wskazanego żelazka. Oskarżony podpisał umowę wraz z zawartym tam pisemnym oświadczeniem o swych dochodach, a następnie odebrał żelazko. Z tytułu tej umowy dokonał spłaty kredytu w kwocie 100 zł.

Oskarżony następnie nie spłacał rat kredytu nr (...). Nie dokonał też żadnej spłaty z tytułu kredytu nr (...).

Dowody:

- zeznania świadka K. G., k. 3-4, 178,
- zeznania świadka A. S., k. 29, 152v,
- wyjaśnienia oskarżonego, k. 141-142,
- umowy kredytu, k. 92-96,
- opinia grafologiczna, k. 100-109.

Oskarżony A. K. ma 68 lat. Pozostaje rozwiedziony. Dzieci na utrzymaniu nie posiada. Utrzymuje się z emerytury w kwocie 709 zł miesięcznie. Nie był dotychczas karany sędownie. Oskarżony cierpi na chorobę nowotworową.

Dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego, k. 141,
- dane o karalności, k. 44,
- dane o osobie, k. 59,
- dokumentacja medyczna, k. 170.

Oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czynu. Jego wyjaśnienia sąd ocenił częściowo krytycznie. Na wiarę nie zasługiwały twierdzenia oskarżonego, iż w okresie objętym zarzutem faktycznie mógł on zarabiać kwotę 3.500 zł netto. Twierdzenie to było całkowicie dowolne, a przy tym sprzeczne z dokumentacją skarbową, czy sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Skoro bowiem oskarżony – osoba samotna i nie posiadająca nikogo na utrzymaniu – miałby osiągać miesięcznie netto 3.500 zł to fakt zadłużenia się w pokrzywdzonym banku na łączną kwotę raptem 2.200 zł (przy wskazanych zarobkach) i spłacenie z niej wyłącznie 100 zł, jawił się jako zupełnie niezrozumiały. Nieprzekonującym było też to, iż oskarżony miał niemal w ogóle nie uzyskiwać legalnego dochodu (wykazanego skarbowo, czy wykazanego w (...) w którym pracował), a jednocześnie uzyskiwać miesięcznie 3.500 zł od kolegów z branży, którym w działalności ubezpieczeniowej miał wyłącznie pomagać. Tego rodzaju tłumaczenie ocenić należało jako zupełnie nieprzekonujące (nieracjonalne).

Czyniąc ustalenia faktyczne sąd oparł się na wiarygodnych dowodach z zeznań świadków K. G., A. S., jak też na przywołanych powyżej dowodach z dokumentów.

W świetle tak zebranego postępowania dowodowego uznać należało, iż oskarżony dopuścił się dwóch czynów zabronionych, kwalifikowanych z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk – każdy.

Zarówno w dniu 24 jak i 26 kwietnia 2013 r. oskarżony w sklepie oferującym do sprzedaży sprzęt RTV i AGD – a jednocześnie współpracującym z bankiem (...) we W. na zasadzie przedstawicielstwa w udzielaniu kredytów tego banku na zakup produktów oferowanych w sklepie – postanowił zakupić na kredyt najpierw komputer przenośny z pakietem startowym, a następnie żelazko z przedłużoną gwarancją. Za każdym razem oskarżony wobec pracownika

sklepu – przedstawiciela banku – oświadczał też, że z prowadzonej działalności gospodarczej osiąga miesięcznie 3.500 zł netto dochodu. Przeprowadzone postępowanie dowodowe negatywnie jednak zweryfikowało te oświadczenia. W roku 2013 r. oskarżony wykazał w urzędzie skarbowym dochód niespełna 200 zł. Oświadczenia oskarżonego wprowadzały więc pracownika sklepu/banku w błąd co do jego sytuacji finansowej, a stąd zdolności kredytowej. Te fałszywe informacje pracownik ten umieszczał w systemie komputerowym, który w oparciu o nie niesłusznie umożliwiał pracownikowi wydrukowanie umów kredytowych i zawarcie ich z oskarżonym. Nadto po wydrukowaniu umów oskarżony złożył też podpis pod ujętym tam – już w formie pisemnej – oświadczeniem o jego dochodach. Jest przy tym oczywistym, że gdyby oskarżony przedstawił w sklepie prawdziwe informacje o swej sytuacji dochodowej, czy nie podpisał wydrukowanego oświadczenia o jego rzekomych dochodach, to ostatecznie żadna z umów nie zostałaby z nim zawarta. Zewidencjonowany dochód (i to dopiero na koniec roku 2013) w kwocie niespełna 200 zł, czy też możliwość uzyskiwania przez oskarżonego okazjonalnych zarobków – niewidencjonowanych i na pewno nie na poziomie 3.500 zł miesięcznie – w żaden sposób nie predysponowałyby banku do gotowości udzielenia oskarżonemu kredytu. Wyraźnie zresztą wskazał na to K. G., który zeznał, iż przy tak niskich dochodach, a jednocześnie przy wskazanych przez oskarżonego stałych wydatkach (300 zł miesięcznie), system elektroniczny banku negatywnie zweryfikowałby zdolność płatniczą oskarżonego. Oskarżony jednak przedstawiając nieprawdziwe informacje o swych dochodach – i to na piśmie (art. 297 § 1 kk) – wprowadzał za każdym razem przedstawiciela banku w błąd co do swej zdolności kredytowej, w następstwie czego najpierw udzielono mu kredytu w kwocie 1.811,04 zł, a następnie w kwocie 368,42 zł. Działania oskarżonego obliczone były przy tym na osiągnięcie dla siebie korzyści majątkowej, a postąpienie banku za każdym razem uznać należało za niekorzystne (art. 286 § 1 kk). Dość zresztą zauważyć, że oskarżony niemal wcale nie spłacał zaciągniętych zobowiązań – z tytułu drugiego kredytu zapłacił tylko 100 zł.

Stopień społecznej szkodliwości czynu zrealizowanego w dniu 24 kwietnia 2013 r. sąd ocenił na średni, a czynu z dnia 26 kwietnia 2013 r., na niższy od średniego. Sąd miał tu w głównej mierze na uwadze wysokość wyłudzonych przez oskarżonego kwot kredytu – przy tożsamym, dość prostym, sposobie realizacji przez oskarżonego każdego z czynów zabronionych.

W przedmiotowej sprawie sąd nie stwierdził istnienia okoliczności wyłączających winę oskarżonego, czy bezprawność jego czynów. A stąd oskarżonemu przypisać należało pełen stopień zawinienia.

Zważywszy na to, że czyny oskarżonego zrealizowane przez niego zostały w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu tej samej sposobności – zanim zapadł wyrok co do któregośkolwiek z tych czynów – ocenić je należało jako ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 kk, za który wymierza się tylko jedną karę.

Za okoliczność łagodzącą przy wymiarze kary sąd przyjął fakt dotychczasowej niekaralności oskarżonego. Nie ujawniono też w tym względzie okoliczności w sposób szczególnie obciążających dla oskarżonego. Oskarżony nadto jest osobą zmagającą się z chorobą nowotworową.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej elementy sądowego wymiaru kary sąd uznał, że współmierną do okoliczności popełnienia czynów będzie kara orzeczona w wyroku, czyli kara grzywny. Tak ustalona kara, przy zastosowaniu szczególnej instytucji art. 37a kk, zdaniem sądu, odpowiada stopniowi winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego oraz spełniać winna względem niego cele wychowawcze i zapobiegawcze.

Zrealizowane przez oskarżonego przestępstwa skutkowały powstaniem realnej szkody w mieniu pokrzywdzonego banku. Z tej właśnie perspektywy dostrzegając potrzebę realizacji w procesie karnym celów restytucyjnych zasadnym było nałożyć na oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkód wyrządzonych przestępstwami poprzez zapłatę kwoty wyłudzonych kredytów w takim zakresie, a w jakim dotychczas nie zostały one spłacone.

Na rzecz obrońcy oskarżonego – wyznaczonego oskarżonemu z urzędu – sąd przyznał prawem przewidziane wynagrodzenie na poziomie stawek minimalnych, uwzględniając przy tym ilość rozpraw, w których obrońca świadczyła oskarżonemu pomoc prawną.

Oskarżonego obciążono na koniec kosztami sądowymi, wynikłymi z prowadzenia przeciw niemu postępowania karnego zakończonego skazaniem, w tym wynikającą z przepisów opłatą karną.